

Tänavune parim õpilasfirma jättis endast jälje nii Eestisse

Küllap märkasid paljud sellel kevadel Eesti päevalehtede võrguväljaannetes ja infoportaalides avaldatud väikese rohelise jalajäljega reklaame, milles kutsuti inimesi üles mõõtma oma ökoloogilist jalajälge maakeral ning istutama puid selle vähendamiseks. Aga just sellist keskkonnasõbralikkusele kutsuvat teenust pakus õpilasfirma Roheline Jälg (koosseisus Margus Potisepp, Richard Pikmets, Sander Kaur ja Kristina Õllek), kes võitsid 2009. aasta üleeuroopalise õpilasfirmade võistluse „Company of the Year Competition“ Rotterdamis. Sellise saavutusega sai Eesti sel aastal hakkama esimest korda ajaloos ning üleeuroopalise võistluse võit on absoluutselt paslik tärn innovatsiooniaastasse.

Junior Achievement Arengufondi juhtimisel luuakse Eestis igal aastal 50–60 õpilasfirmat, millest enamiku tegevus jääb väikesemahuliseks. Sellel aastal Eestis ja hiljem ka Euroopas parimaks õpilasfirmaks tunnustatud Roheline Jälg võitis oma tegevuse mastaapsuse ning uuenduslikkusega. Õpilasfirma liikmed löid veebipõhise kalkulaatori, mille alusel saab igaüks mõõta, milline on ligilähedane CO2 hulk, mida keegi meist oma tegevusega aastas tekitab. Selliseid kalkulaatoreid on maailmas teisi, kuid uuendusena pakkusid Eesti noored probleemile ka lahendust – nimelt näitas kalkulaator, mitu puud on vaja istutada, et vastavat süsihappegaasikogust neutraliseerida, ning need, kel aega või virkust puid ise istutada nappis, said tellida õpilasfirmalt rahakotile sobiliku arvu puude istutamise.

KOOSTÖÖ TUNTUD FIRMADEGA

Koostööd tehti Eestis turul väga kõrgelt tunnustatud firmadega: istutatavad puud hangiti Riigimetsa Majandamise Keskusest (RMK) ning istutati RMK maadele, oma teenuse turustamiseks tehti koostööd Statoiliga, kelle kaudu müüdi puuistutuskuponge. Iga Statoilist ostetud puuistutuskupongi kohta istutasid õpilasfirma liikmed RMK-ga kokku lepitud maatükile puu. Ühe paagitäie bensiini põlemisest tekkiva süsihappegaasi koguse neutraliseerimiseks on vaja istutada üks puu ning ühe puu maksumus on 20 krooni. Puuistutusteenust sai osta ka e-poe (www.rohelinejalg.ee) vahendusel. Pärast puu istutamist saadeti igale istutusteenuse ostnud inimesele sertifikaat puu koor-

Richard Pikmets, Kelli Kuligina ja Margus Potisepp õpilasvõistlusel Roheline Jälje stendi ees

dinaatidega, mille alusel saab igaüks hiljem Google Earthi vahendusel oma puu asukohta ja käekäiku täpsemalt uurida.

Kokku istutasid õpilasfirma liikmed ühe tegevusaastaga umbes 2100 puud, millega neutraliseeriti kesktlābi 420 tonni jagu süsihappegaasi. Enamik puid neutraliseerivad eestlaste toodetud saastet, 304 värskest istutatud puud sai aga eksporditud ning vähendavad Eesti metsas välismaalaste ökoloogilist jalajälge.

Õpilasfirma tegevusele tagantjärele mõeldes tunnustab ka õpilasfirma Roheline Jälg idee autor ja eestvedaja Margus Potisepp, et aasta tagasi ta ei oleks arvanud, et julgeb ja – mis veel olulisem – oskab teha koostööd selliste suurettevõtetega nagu RMK või Statoil.

Lisaks on Margus õnnelik, et otsustas õpilasfirma programmis osaleda, kuna tavalise õppekava alusel õppides poleks ta mingil juhul saanud omandada selliseid eluks vajalikke suhtlemise, meeskonnatöö, eneseväljenduse, aja- ja finantsplaneerimise oskusi. Peale selle andis õpilasfirma programmi läbimine väärtuslikku teavet ettevõtluse kohta, mida ilma selle protsessi praktilise läbimiseta mitte kuskilt mujalt saanud ei oleks. Marguse sõnul puudus neil igasugune ettekujutus, mil viisil üks ettevõtte toimib või kuidas näiteks koostada koosoleku protokoll, korraldada tööjaotust, analüüsida tagasisidet klientidelt või arvestada palkasid. Programmis osalemine tõstis Marguse sõnul oluliselt osalenute valmidust alustada hiljem ettevõtlusega ning aitas mõis-

Euroopas, Roheline Jälg, e kui ka Euroopasse

ta, et iga tegevuse edukus sõltub väga tugevalt enese panusest ning suhtumisest.

MEELETU RÕÖMUTUNNE

Peale hindamatute eluliste kogemuste andis firmaprogrammis osalemine Margusele võimaluse täita ka ühe tema suure unistuse – esineda edukalt Euroopa õpilasfirmade võistlusel. Margus tunnistab, et pärast võiduotsuse väljakuulutamist võistluse toimumispaigas Rotterdams valdas teda meeletu rõõmutunne, mille tulemusel ta osaliselt ka kommentaaride jagamise võime kaotas. „Elu võimsam tunne!”, kirjeldab Margus emotsioone. Rõõm oli lihtsalt nii suur, et ei olnudki tarvidust midagi rohkemat kommenteerida.

Ja rõõmuks oli ka põhjust. Üleeuroopalise õpilasfirmade võistluse näol on tegemist karmi katsumusega – mitte küll juhul, kui on korralik kodutöö tehtud. Kuid siiski on seda võistlust võita väga keeruline. Tänavu löid gümnaasiumiõpilased (vanuseaste 15–19) Euroopas orienteerivalt 50 000 õpilasfirmat. Euroopa lõppvõistlusele pääseb iga riigi parim, sel aastal 32 eri riiki esindanud õpilasfirmad. Kui esiti tundub, et väikeses Eestis on lihtsam olla parim õpilasfirma riigi piires, eriti võrrelduna suurriikidega nagu näiteks Saksamaa või Suurbritannia, siis seda keerulisem on väikese riigi esindajatel konkureerida lõppvõistlusel suurte riikide parimatega.

Kahepäevasel võistlusel pidid Rohelise

Jälje esindajad ning nende konkurendid tegema oma ettevõtte presentatsiooni umbes viiesajaliikmelise publiku ees. Kodutööna oli koostatud tegevusaruanne, mille muide tunnistas žürii konkurentsituul parimaks. Esitlejad pidid tutvustama oma ettevõtet messilaadisel üritusel ning osalema süvestlustel žürii liikmetega, mis oli samuti kujunenud meeldivaks kogemustevahetuseks, kuna eestlastel oli, mida žüriile rääkida. Samuti oli žürii Norra esindaja tundnud elavat huvi õpilasfirma koostöö vastu Statoiliga.

EDU PANDID

Marguse sõnul tagas neile edu põhjalik kodutöö, sest umbes ühe kuu jagu töötunde (ehk gümnaasisti jaoks suvepuhkust) kulutati ettevalmistusele, kuid selle võrra oli jällegi lõppvõistlus meeldivam ning meeskonnavaim tugevam. Kohtunikekogu, mis koosnes kümne eri riigi ettevõtjatest, hindas iga õpilasfirma puhul suhtlemisoskust, meeskonnatööd, probleemilahendamise oskusi, tegevuste eesmärgipärasust, planeerimise, analüüsi ning administratiivset võimekust, finantsplaneerimist, tootearendust, kliendikesksust ja müügivõimekust ning samuti ka äritegevuse majanduslikke tulemusi.

Oma edu peamisteks tagajateks peabki Margus peensusteni planeeritud ettevalmistust, läbimõeldud aruannet ning suurepärase kohapealset meeskonnatööd ja -vaimu ning tugevat tegevuskontseptsiooni. Üks väga oluline tegevuse eesmärk oli tõsta inimeste keskkonnateadlikkust. Teiseks samavõrra tähtsaks sihiks oli olukorda parandavate lahenduste väljapakumine. Marguse sõnul eristus eestlaste õpilasfirma ka selle poolest, et nad olid ainus ettevõtte, mis tegeles ressursi loomise, mitte selle kulutamise. Lõpetuseks ostsid ka žürii liikmed teenusena 190 puu istutamise Eestimaa metsadesse. Kokkuvõttes võivad kõik eestlased rõõmu tunda õpilasfirma tegevusest sündinud 2100 puu istutamise ja seeläbi puhtama õhu üle. Usun, et paljudel tegutsvatel ettevõtetel on planeerimisoskuse ja tegevuste kompleksuse arvestamisel selle õpilasfirma eduloost õppida. Noored ise on õppinud aga enese kogemustest ning on oma järgmiste ettevõtmiste planeerimisel ja elluviimisel oluliselt targemad.